

vi tage i Betragtning. Men noget andet er, at jeg ligesom den ærede Ordfører vilde have ønsket, at Mejerierne var gaaet ind paa den Ordning, her var foreslaaet.

Den ærede Ordfører var inde paa, om jeg havde naaet Bunden ved vort Forslag. Absolut ikke. Som det blev udtalt paa alle Møder rundt omkring i Landet, havde vi ikke naaet Bunden, idet der var taget Forbehold, og der blev udtalt paa alle de Møder, hvor jeg var til Stede, at denne Opgørelse kun gjaldt, hvis Banken skulde fortsætte, men absolut ikke, hvis den skulde likvidere, thi da vilde der være Tale om ganske andre Beløb. Derfor forstaar jeg godt det, den ærede Ordfører siger, at der er lidt og vil blive lidt store Tab.

Den ærede Ordfører beklagede mig, hvis jeg havde faaet de 20 Mill. Kr., thi han mente ikke, at det vilde være gaaet. Dertil skal jeg kun sige, at de 20 Mill. Kr. vilde ikke være blevet modtaget, hvis det ikke havde vist sig, at man ude omkring i Landet i Andelsorganisationerne havde Tillid til Banken og var villig til at staa bagved. Derfor stod der i den Redegørelse, der blev udsendt, at ingen Tegning var bindende, forinden Bestyrelsen havde forhandlet med Slagteriernes og Mejeriernes Bestyrelser, og hvis vi havde faaet det Indtryk, at Tilliden ikke var der, var de 20 Millioner ikke blevet modtaget. Noget andet er, at jeg tror ikke, der vilde være kommet saa mange Penge ind, uden at det havde vist, at der var Tillid til Banken, hvad der altsaa ikke var. Hvis det var sket, kan jeg sige den ærede Ordfører, at da var min Plan færdig. Men den var altsaa endnu ikke forelagt Bestyrelsen undtagen for de Punktets Vedkommende, hvor der allerede paa Forhaand maatte gøres et lille Arbejde.

Altsaa, jeg vilde for mit Vedkommende ikke have modtaget Beløbet straks, hvad jeg for Resten heller ikke kunde, thi først skulde disse Forhandlinger i Gang. Jeg vilde saa have set, om man ude i Befolkningen, efter at denne Tegning havde fundet Sted, havde faaet Tillid til Banken. Dernæst vilde jeg være gaaet til Nationalbanken, hvis Bestyrelsen havde billiget min Tanke, og have sagt: Vi har 20 Mill. Kr. at kunne sætte ind, vil I nu hjælpe os og være med til at redde Banken ved, at I giver et 5 pCt.s Laan og ikke tager 7 pCt., saaledes som I gør det, thi saa kan vi ikke drive Bankforretning. Vi vilde saa — jeg havde udset mig de to Herrer, jeg vilde stemme paa — have henvendt os til de nye Bankdirektører og have sagt: Saaledes ligger Forholdene, vil I paa de Vilkaar gaa ind i det? Naar saa først

alt det var i Orden, kunde vi forhandle med Slagteriernes og Mejeriernes Bestyrelser, og vi vilde saa have set, om Befolkningen i Mellemtiden havde haft Tillid til Banken. Hurtigere kunde der jo ikke handles, saaledes som det fremgik af Redegørelsen, idet de før nævnte Forhandlinger først skulde finde Sted. Der var da ogsaa Tid til at se det Faktum, om vi havde Tillid hos Befolkningen, og hvis vi havde haft det, er jeg ikke i mindste Tvivl om, at det vilde være gaaet.

Den ærede Ordfører benyttede denne Sag til — jeg ved ikke, om jeg maa sige — en Slags Forhaandsreklame for Bankloven, idet han gjorde gældende, at hvis denne gode Lov — det er selvfølgelig Ordførers Mening — havde været vedtaget, vilde dette Sammenbrud ikke være sket, saa vilde ingen Bank bukke under, for saa vilde der være en saadan Kontrol med Bankerne, at det ikke vilde kunne ske. Jeg skal ikke udtale min Mening derom, men kun sige: Ja, men jeg tror, at de Regler, som den højtærede Regering har foreslaaet, vilde medføre, at overhovedet ingen Bank vilde kunne leve. Det er det første. Og for det andet viser dette Tilfælde dog under alle Omstændigheder ikke, at Statskontrol er noget godt; thi ingen Bank i Danmark har været undergivet en saadan Kontrol som Andelsbanken, om ingen Bank i Danmark har Bankinspektøren haft saa udtømmende Oplysninger om Forholdene som i Andelsbanken. Og naar saa Statsorganerne paa dette Omraade svigter, ved jeg ikke, hvad det skal kunne nytte, at vi gaar mere og mere i Retning af Statsindgriben og Statskontrol. Vi har her et godt Eksempel paa, at Statskontrollen har spillet Fallit — det var for Resten den ærede Ordfører enig med mig i.

Den ærede Ordfører var meget stærkt kritisk overfor det Forsøg, der bliver gjort paa at redde Banken. Det er rigtigt, og jeg forstaar det ærede Medlem. Jeg udtalte min Mening tydeligt og klart i Aarhus, og jeg gjorde det, uagtet den offentlige Mening var imod mig. Jeg har nemlig den Anskuelse, at de Folk, der nu en Gang er sat fremmest i en Sag, maa udtale deres Mening, ogsaa selv om Strømmen gaar imod dem, for muligvis at retlede den. Og jeg synes, at paa det Tidspunkt burde det ærede Medlem have stillet sig ved min Side og have sagt: Ja, det, som Hr. Rytter siger, er vistnok rigtigt. Nu bagefter at sige det synes jeg ingen Nytte er til. Lad nu Forsøget blive gjort. Om det kan gennemføres eller ikke, kan vi se om nogen Tid. Men jeg vilde have ønsket Assistance fra kyndige Folk paa det Tidspunkt, for saa kunde det maaske have